

30. september 2019

Til Klima- og miljødepartementet

Høringsuttalelse angående nasjonal ramme for vindkraft

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) gir med dette vår høringsuttalelse angående NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Vår uttalelse vil begrenses til innspill angående forslag som vil berøre rovvilt, og da spesielt kommentarer til kapittel 14 «Annet dyreliv» hvor de fire store rovdypene er inkludert. FVR har også kongeørn som arbeidsområde, men her henviser vi til Norsk Ornitologisk Forening for mer utfyllende innspill og uttalelse. Det er også andre arter som flaggermus og insekter som vil påvirkes av eventuell vindkraft og her henviser vi til andre dyre- og verneorganisasjoner.

Miljødirektoratets anbefalinger

Miljødirektoratet har i denne sammenheng avgitt en utfyllende rapport om hva slags påvirkning vindkraft og vindkraftutbygging kan ha og har på store rovdyp. Det er liten grunn til å betvile at økt menneskelig aktivitet, omfattende utbygging som inkludere bruk av store kjøretøy og store inngrep i naturen vil påvirke rovdypene negativt. Dette gjelder både med tanke på leveområder, yngleområder og muligheter for interaksjon mellom større bestander i ulike deler av landet. Store rovdyp er avhengig av store leveområder og sammenhengende uberørte naturområder med tilgang på byttedyr.

Den vitenskapelige litteraturen som Miljødirektoratet har gjennomgått i sin rapport inneholder de samme funnene; store rovdyp vil unngå områder med vindkraftverk. Den samme litteraturen er tydelig på at man bør unngå ytterligere forringelse av verdifulle naturområder. De store rovdypene er spesielt sårbare for forstyrrelser og fragmentering av leveområder. Dette er akkurat det samme som rapporten til IPBES (Det internasjonale naturpanelet) er klare på. Forringelse av leveområder er en av de største truslene til biologiske mangfold og står for en masseutryddelse av arter.

Leveområder og forvaltningsområder

Miljødirektoratet skriver videre i sin rapport at forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene bør som hovedregel unntas fra vindkraftutbygging og spesielt sentrale leve-, yngle- og migrasjonsområder.

Om man studerer forvaltningsområdene for de store rovdypene i Norge, ser man at områdene er svært oppstykket, usammenhengende og lite funksjonelle. Forvaltningsplanene for flere rovviltregioner er sterkt kritisert for å ha for små områder for rovdypene og henger dårlig sammen med tiliggende regioner. Forvaltningsplanene for én region er fortsatt under revisjon, da den ikke oppfyller Stortingets vedtatte politikk. I tillegg revideres forvaltningsplanene for områdene hvert 4. år

og er for tiden gjennom en omfattende omlegging på grunn av regionreformen. Vindkraftutbygging i nærheten av leveområdene for store rovdyr bør derfor i sin helhet unngås, og det bør tillegges store bufferområder i natur som store rovdyr er avhengig av i Norge.

Et viktig poeng i denne saken er også at rovdyr streifer over store deler av Norge – uavhengig av tildelte leveområder eller yngleområder. Det er også en gjennomgående misoppfatning blant mange at rovdyr kun skal få leve i tildelte oppstykkede naturareal tildelt av rovviltnevdene. Det finnes ikke noe lovverk som forbyr store rovdyr å leve i andre deler av landet, utenfor tildelte forvaltningsområder. Tvert imot er flere av artene avhengig av en flyt av individer og gener for å være levedyktige. De er altså avhengig av å forflytte seg fra større områder, uten fysiske eller menneskelige hinder. Vindkraftutbygging bør derfor også unngå områder som benyttes av streifene rovdyr mellom viktige leveområder, og dette gjelder også mot grensene til våre naboland.

NVEs vektlegging

NVE skriver i sin vurdering at de er enig i at det er hovedsakelig økt menneskelig aktivitet som kan medføre virkninger for annet dyreliv og at det samtidig er usikkerhet knyttet til hvordan vindkraftverk påvirker større pattedyr. Det er noe merkelig at NVE stiller spørsmålsteget ved vurderingene og funnene til Miljødirektoratet, både gjennom deres rapport og vitenskapelig dokumentasjon fra internasjonal forskning. Det er Miljødirektoratet som innehar omfattende fagkunnskap og forskningsmiljø omkring store rovdyr som må tillegges den største vekten i disse vurderingene. Førre-var-prinsippet bør her trumfe enhver usikkerhet omkring hvordan vindkraftverk kan påvirke større pattedyr. Alle de fire store rovdirene er på norsk rødliste og er kategorisert som sterkt truet til kritisk truet i norsk fauna.

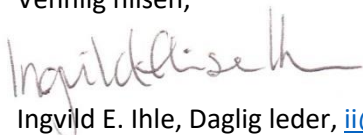
I den videre vektleggingen til NVE skriver de at det bør unngås at virkningene blir så store at artene blir ytterligere truet eller at mulighetene for å nå bestandsmålene blir redusert. Det er godt å se at NVE ikke ønsker at artene blir ytterligere truet, eller utryddet fra norsk fauna som er kategorien ett hakk videre på norsk rødliste for artene som er kritisk truet. Men norske organ med myndighet over forvaltning av norsk natur bør være drivere for at arter *ikke forblir* på norsk rødliste, men økes. I konsesjonsbehandlinger bør derfor alltid tilstedeværelse av større rovdyr vurderes, og vindkraftverk må unngås i alle områder med omfattende buffersoner. Rovdyr er av nasjonal interesse og bruker store geografiske områder på tvers av kommune- og fylkesgrenser. Det er derfor ikke tilstrekkelig at virkninger for ulv, bjørn, gaupe og jerv blir vurdert i konsesjonsbehandlinger av enkeltsaker.

Våre anbefalinger

Våre punktvisse hovedanbefalinger:

- Alle forvaltnings-, yngle- og streifområder kan ikke inkluderes i en eventuell ramme for vindkraft på land i Norge.
- NVE bør ta utgangspunkt i Miljødirektoratets vurderinger når det gjelder større rovpattedyr og ikke betvile internasjonal forskning på virkninger av vindkraft.

Vennlig hilsen,

Ingvald E. Ihle, Daglig leder, ii@fvr.no, Foreningen Våre Rovdyr